

Joan Obrador

La darrera pel·lícula del Premi d'Astúries de Comunicació 2002, Woody Allen, no té racons amagats. Poc queda d'aquell director difícil que, gairebé, exigia una capacitat hermenèutica als seus espectadors per fruir dels seus films —*Anny Hall*, *Manhattan* o *Anna i les seves germanes* formen part d'un passat ja superat, per no dir oblidat—. El cineasta que ell mateix interpreta i tots els personatges que apareixen a *Un final made in Hollywood*, en especial les dones, són plans; és a dir, són el que realment representen i no es requereix una segona lectura per interpretar-los. W.A. és un director fracassat, que en el passat va gaudir del beneplàcit de l'Acadèmia, i que faria qualsevol cosa per recuperar-lo. Tea Leoni interpreta el paper de dona divorciada que mai no ha deixat d'estimar realment el seu primer marit i Debra Messing, l'aspirant a gran estrella, fa a la perfecció la dona capbuida, ambiciosa i que, en cap moment, no dubtarà a vendre el seu cor per triomfar dins la gran pantalla.

El gran director novaïorquès sembla que ja no té missatges ocults que comunicar-nos i, des del primer moment, deixa ben clar quins són els ob-

jectius del seu film. En el seu vessant negatiu, la pel·lícula constitueix una dura crítica a la indústria cinematogràfica *made in Hollywood* en tots els seus graus: creació de guions, representants, crítics cinematogràfics, actors, directors i, de manera especial, l'activitat dels productors. La crítica més radical d'Allen al *planeta bolívid* és que, sota l'exigència de guanyar doblers, ha venut tot el seu potencial creatiu als senyors del mercat i s'ha oblidat de l'autèntic art del cinema. Per altra banda, en l'aspecte constructiu, la pel·lícula torna a ser un meravellós homenatge poètico-visual a la ciutat del seus somnis, i de la seva vida, New York, New York... I, en contraposició a la decadent indústria dels grans estudis, apareixerà la culta Europa que, comandada per *La France*, apreciarà la labor del seu director fictici i el salvarà de la ruïna absoluta. A més, el seu film ens dona allò que anuncia el seu títol: un final *made in Hollywood*, és a dir, un final feliç. Fins i tot, el gran intel·lectual del cinema nord-americà ha decidit no amagar cap missatge filosòfic en la seva darrera producció. Sense anar més enfora, la reflexió psicoanalítica que es troba al nucli de l'argument és massa evident:

si el director perd la facultat de la visió just en el moment en què ha de començar la filmació és perquè l'argument li recorda el seu fracàs fonamental, la ruptura de relacions amb el seu fill. La teràpia, tot d'una, li mostra el camí que haurà de seguir per solucionar el seu drama psicossomàtic: la recuperació de l'amistat amb el seu fill.

Un podria demanar-se per quina raó Woody Allen ha renunciat a la complexitat argumental, una possible resposta podria ser que, ell, es reconeix a si mateix com un creador clàssic. Un artista plenament segur, que ja ha arribat a la perfecció creativa: jazz clàssic, una gran ciutat plena de llum (¿per quina raó a la seva Nova York no existeix la brutor, ni el desequilibri socio-arquitectònic?) i un sentit de l'humor absurd, en aparença. El veritable art clàssic, per aconseguir el seu propòsit, mai altera els seus criteris; ell no hauria de ser diferent. Una altra possible resposta seria que Allen s'ha reconciliat definitivament amb la vida i amb ell mateix. ¿Què més podia fer que escampar per tot arreu el seu nou optimisme? "Tot marit hauria de perdre la visió en qualche moment..." ■

